

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2023 m. liepos 28 d. Nr. 4D-2023/1-462
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl institucijų tarnautojų neveikimo, netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su slalomo trasos ties Peliūnų kaimu valstybinės reikšmės paviršiniame Elektrėnų vandens telkinyje įrengimo teisėtumu, su nesaugiu bei aktyviu savaeigių vandens transporto priemonių judėjimu, pažeidžiančiu teisės aktų reikalavimus.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. Jo šeimai nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas (kadastro Nr. <...>), <...>, Elektrėnų sav., ribojasi su valstybinės reikšmės paviršiniu Elektrėnų vandens telkiniu.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) Elektrėnų skyrius (toliau – Skyrius) 2021 m. gruodžio 3 d. išdavė VŠĮ „A“ direktoriui D. P. sutikimą dalyje Elektrėnų vandens telkinio įrengti ir naudoti slalomo trasą plaukiojimui vandens slidėmis ir pastatyti bangolaužius (toliau – Sutikimas).

2.2. Pareiškėjas dėl pavojingo plaukiojimo (įskaitant ir pagal Sutikimą įrengiamoje ar įrengtoje slalomo trasoje) 2022 m. birželio 15 d. raštu kreipėsi į Elektrėnų savivaldybę, kuri nurodė, kad plaukiojimas Elektrėnų marių akvatorijoje nėra šios institucijos kompetencija.

2.3. Dėl Sutikime nurodytos trasos su ženklavimo elementais vandens telkinyje įrengimo teisėtumo įvertinimo 2022 m. birželio 19 d. kreiptasi į Lietuvos transporto saugos administraciją, kuri atsakė neišduodanti ir neatliekanti sutikimų teisėtumo, poveikio aplinkai ar kitokių vertinimų, Pareiškėjo kreipimąsi persiųsdama NŽT.

2.4. Pareiškėjo motinai 2022 m. liepos 29 d. kreipusis į Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos dėl trasoje plaukiojančio katerio skleidžiamo triukšmo įvertinimo, 2022 m. spalio 21 d. buvo raštu patvirtinta, kad atlikus kelis matavimus, visuminis ekvivalentinis garso slėgio lygis, plaukiojant kateriui, viršija ribinę vertę.

2.5. 2022 m. rugpjūčio 17 d. kreipusis į NŽT dėl informacijos, susijusios su Sutikimu ir jo įgyvendinimu, pateikimo, 2022 m. rugsėjo 13 d. buvo gautas neaiškus NŽT Skyriaus vedėjos atsakymas.

2.6. 2022 m. rugsėjo 16 d. raštu paprašius NŽT paaiškinti pateiktą atsakymą ir uždavus konkrečius klausimus, buvo gautas 2022 m. spalio 14 d. atsakymas, kuriuo nurodyta apie planuojamą sprendimą nutraukti išduotą Sutikimą, apie tai iš anksto (prieš du mėnesius) įspėjant Sutikimo turėtoją, tačiau 2023 m. kovo 14 d. buvo priimtas NŽT Skyriaus vedėjos sprendimas nenutraukti Sutikimo galiojimo.

2.7. NŽT nevykdo pareigos kontroliuoti savo išduoto Sutikimo sąlygų laikymąsi ir nepagrįstai nenaudoja teisės aktuose nustatyto Sutikimo panaikinimo instituto.

2.8. 2023 m. balandžio 5 d. pateikus Lietuvos administracinių ginčų komisijai skundą dėl NŽT sprendimo, 2023 m. balandžio 6 d. sprendimu buvo atsisakyta priimti nagrinėti Pareiškėjo skundą. Šis sprendimas apskūstas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

2.9. Visos institucijos šalinasi atsakomybės ir deklaruoja neturinčios kompetencijos spręsti skunde nurodytą klausimą. Įstaigų pozicija turi biurokratizmo požymių.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo įvertinti įstaigų pareigūnų veiksmų teisėtumą ir NŽT Skyriaus vedėjos veiksmų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

4. 2023 m. gegužės 19 d. gautame Pareiškėjo skundo 2023 m. gegužės 18 d. papildyme rašoma:

4.1. Sutikimų statyti ir naudoti valstybinės reikšmės paviršiniuose vandens telkiniuose laikinuosius nesudėtinguosius statinius išdavimo taisyklių, patvirtintų NŽT direktoriaus 2012 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-146 „Dėl Sutikimų statyti ir naudoti valstybinės reikšmės paviršiniuose vandens telkiniuose laikinuosius nesudėtinguosius statinius išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 18 punkte reglamentuota, kad asmuo, gavęs sutikimą ir naudoti valstybinės reikšmės vandens telkiniuose laikinąjį nesudėtingąjį statinį ir užbaigęs laikinojo nesudėtingojo statinio statybą, per 30 kalendorinių dienų laikotarpį turi pateikti pranešimą apie laikinojo nesudėtingojo statinio užbaigimą teritoriniam skyriui pagal valstybinės reikšmės paviršinio vandens telkinio buvimo vietą.

NŽT Skyrius, kuris 2021 m. gruodžio 3 d. išdavė Sutikimą VŠĮ A direktoriui D. P. įrengti ir naudoti slalomo trasą plaukiojimui vandens slidėmis Elektrėnų vandens telkinio dalyje ir pastatyti bangolaužius, turėjo imtis priemonių ir tikrinti, ar toks pranešimas gautas, o jeigu nėra gautas – vertinti, ar galima naudoti pagal Sutikimą neužbaigtą statinį. Nėra logikos, jeigu teisės aktas reikalauja pateikti pranešimą apie užbaigtą statinį, o sutikimo gavėjas tokio neteikdamas gali naudoti statinį. Kokia ta būtų prasmė tokio reikalavimo, neaišku. Todėl NŽT teritorinio skyriaus pareigos prižiūrėti pagal Sutikimą leisto statinio statybos užbaigimą nevykdymas laikytinas pažeidimu.

4.2. Išduodamas Sutikimą ir matydamas pateiktą planą, NŽT Skyrius turėjo vertinti, ar slalomo trasa plaukiojimui vandens slidėmis Elektrėnų vandens telkinio dalyje ir numatomi pastatyti bangolaužiai bus įrengti nepažeidžiant teisės aktų. Sutikime nurodyta trasa įrengta ir maksimaliai intensyviai naudojama arčiau kaip 100 m nuo vandens telkinių krantų, vandens telkiniuose esančių salų krantų artimesniu atstumu, ką draudžia Aplinkosaugos sąlygų plaukiojimo vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikromis plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187, 5.2 punkto nuostatos. Jeigu tokia aplinkybė paaiškėja vėliau, jau po Sutikimo išdavimo, NŽT turi pareigą įvertinti tolesnį Sutikimo galiojimą arba jo pakeitimų būtinybę, kad teisės aktų pažeidimas nebebūtų tęsiamas.

4.3. Pagal Sutikimo sąlygas visiškai įrengtoje slalomo trasoje plaukiojimui vandens slidėmis Elektrėnų vandens telkinyje taikomi reikalavimai ir savaeigėms plaukiojimo priemonėmis. Tai susiję tiek su viešuoju interesu (saugant vandens telkinio savybes, vandens paukščius ir gyvūniją), tiek ir tretiesiems asmenims, kurie naudojami viešu vandens telkiniu arba turi turimą gretą jo (saugumo, triukšmo ribojimai ir pan.).

4.4. Vadovaujantis Aplinkosaugos sąlygų plaukiojimo paviršiniuose vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir plūduriuojančių priemonių įrengimo ir naudojimo, jų statymo ir (arba) švartavimo aplinkosauginių reikalavimų, patvirtintų aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187, priedo „Vandens telkiniai, kuriuose plaukiojimas tam tikromis plaukiojimo priemonėmis leidžiamas“ 12 punktu, Elektrėnų vandens telkinyje vandens sporto tikslais (treniruočių, varžybų ir regatų metu) leidžiama plaukiojimo priemonėmis plaukiojimo priemonėmis, kurių bendras variklių galingumas neviršija 220 kW (300 AG), visą plaukiojimo sezoną.

4.5. Elektrėnų vandens telkinyje tik nuo birželio 21 d. iki plaukiojimo sezono pabaigos leidžiama plaukiojimo priemonėmis plaukiojimo priemonėmis, kurių bendras variklių galingumas 301

AG (221 kW)-680 AG (500 kW), ir asmeniniais, pramoginiais ir sportiniais laivais, varomais vidaus degimo varikliais, turinčiais vandens srauto pompą. Pareiškėjo turima informacija, Sutikimo turėtojas naudoja plaukiojimo priemones, neatitinkančias nustatytų reikalavimų.

5. 2023 m. birželio 29 d. Pareiškėjas raštu informavo atsisakantis pateikto skundo, argumentuodamas tuo, kad pavyko pasiekti susitarimą su VŠĮ A vadovu.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, raštu kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos, Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Elektrėnų savivaldybės administraciją, prašydama pateikti tyrimui reikalingą informaciją.

7. NŽT Skyrius 2023 m. kovo 14 d. priėmė neigiamą sprendimą dėl Pareiškėjo prašymo nutraukti trečiajam asmeniui išduoto Sutikimo galiojimą (toliau – Sprendimas). Dėl šio NŽT Skyriaus Sprendimo panaikinimo Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos administracinių ginčų komisiją, kuri atsisakė priimti nagrinėti skundą dėl NŽT Skyriaus Sprendimo teisėtumo.

Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2023 m. balandžio 6 d. sprendimo Nr. 21RE-241 (AG-267/05-2023) teisėtumo klausimas nagrinėjamas teismo tvarka.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo

- 17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme;

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.

[...]

6. Jeigu gaunamas pareiškėjo prašymas netirti skundo, Seimo kontrolierius gali tyrimą nutraukti. Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva“;

- 22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

„1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą:

1) pripažinti skundą pagrįstu;

2) atmesti skundą;

3) nutraukti skundo tyrimą.

[...]

3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

9.1. Pareiškėjas kreipėsi į Seimo kontrolierę dėl institucijų tarnautojų neveikimo, netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su slalomo trasos ties Peliūnų kaimu valstybinės reikšmės paviršiniame Elektrėnų vandens telkinyje įrengimo teisėtumu, su nesaugiu bei aktyviu savaeigių vandens transporto priemonių judėjimu, pažeidžiančiu teisės aktų reikalavimus.

9.2. Seimo kontrolierė dėl skundo tyrimui reikalingos informacijos kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos, Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Elektrėnų savivaldybės administraciją.

9.3. Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas Pareiškėjo prašymas nutraukti skundo tyrimą (pažymos 5 punktas).

10. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 6 dalies ir 22 straipsnio 3 dalies nuostatas (pažymos 8 punktas) skundo tyrimas nutraukiamas, tyrimo metu gavus pareiškėjo prašymą netirti skundo.

Atsižvelgiant į tai, kad Seimo kontrolierė gavo Pareiškėjo prašymą netirti skundo (pažymos 5 punktas), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, X skundo tyrimas nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 6 dalimi ir 22 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo tyrimą nutraukti.

Seimo kontrolierę Eriką Leonaitę pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė